

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทองได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พื้นที่ของตำบลในปัจจุบันมีจำนวน 38.37 ตารางกิโลเมตร หรือ 27,105 ไร่ แบ่งท้องที่ออกเป็น 8 หมู่บ้าน มีประชากรจำนวน 16,179 คน (31 มกราคม 2553)

โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทองมีแนวเขตติดต่อกับอำเภอบ้านบึง อำเภอพนัสนิคม อำเภอหนองใหญ่ และอยู่ห่างจากตัวเมืองชลบุรีเป็นระยะทาง 60 กิโลเมตร ซึ่งในพื้นที่อำเภอเขตติดต่อเป็นพื้นที่ที่กำลังขยายตัวในด้านอุตสาหกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการแปรรูปอาหารขนาดใหญ่เจริญเติบโตรวดเร็วมาก มีประชาชนที่เดินทางมาจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพและรับจ้างในพื้นที่จะพบว่าประชากรส่วนใหญ่ที่ทำงานในสถานประกอบการของอำเภอข้างเคียงดังกล่าว จะมาพักอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทองเป็นจำนวนมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายกับค่าเช่าที่พัก ค่าอาหารมีราคาต่ำกว่าในพื้นที่ประกอบการเป็นอย่างมาก มีการประมาณการจำนวนประชาชนดังกล่าวพบว่า มีไม่น้อยกว่า 2,000 ถึง 5,000 คน ตามฤดูกาลทำงาน ดังนั้น เมื่อรวมกับประชาชนที่อาศัยอยู่เดิมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทองแล้วจะมีจำนวนถึง 15,000 คน พิเศษจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่รวมกันมากขนาดนี้ย่อมทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยจากการบริโภคในครัวเรือน เศษวัสดุเหลือใช้ และสิ่งอื่น ๆ เป็นจำนวนถึง 25 ตันต่อวัน

ส่วนการดำเนินงานแก้ไขปัญหามูลฝอยนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทอง ซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (2) ในการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล นอกจากนั้น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ยังกำหนดให้ประธานกรรมการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ในช่วงปัจจุบันนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทองได้ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ มีบุคลากร วัสดุ และอุปกรณ์ สามารถบริหารจัดการได้ในระดับหนึ่งยังไม่สามารถกำจัดได้หมดสิ้นเนื่องจากต้องจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพิ่มเติมและต้องเตรียมการจัดหาสถานที่กำจัดขยะเพิ่มขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การกำจัดขยะมูลฝอยทำได้ล่าช้า สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก คือ ปัญหาการขาดความร่วมมือจากประชาชนที่ยังทิ้งขยะอย่างไม่เป็นระเบียบ ไม่ทิ้งลงในภาชนะที่จัดเตรียมไว้ให้ ขาดความสำนึกในเรื่องมลภาวะที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อม

ดังนั้น เพื่อช่วยแก้ไขปัญหการกำจัดขยะในองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญที่ต้องศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ที่อยู่อาศัย

สมมติฐานของการวิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อคว่างทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อคว่างทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 6,179 คน โดยคำนวณตามสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967) และให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (sampling error) 05% ภายใต้อัตราความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ได้กลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 380 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพในที่อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของ อบต.บ่อคว่างทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ด้านการเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมกำจัดขยะ ด้านการติดตามประเมินผลการกำจัดขยะ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการระหว่าง เดือน มีนาคม 2553-เมษายน 2554

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อคว่างทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในตำบลบ่อคว่างทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

2. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้การกำจัดขยะมูลฝอยของตำบลบ่อคว่างทองต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบ่อแก้วทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

อบต. หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทอง

การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงลักษณะต่าง ๆ เช่น การกระทำกิจกรรมร่วมกันในแต่ละชุมชน

ขยะ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เราต้องการทิ้งเพราะไร้ประโยชน์ เป็นสิ่งที่ใช้แล้วจากการดำรงชีวิตในแต่ละวัน

การกำจัดขยะ หมายถึง การกำจัดขยะด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทิ้งไว้เฉย ๆ ให้เน่าเปื่อย ผุพังไปตามธรรมชาติ การฝังกลบเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค การเผาขยะที่คัดแยกแล้ว โดยส่งเข้าโรงเผาขยะ เพื่อกำจัดขยะให้ลดน้อยลง หรือกำจัดให้หมดไป

การเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมกำจัดขยะ หมายถึง รูปของการเข้าร่วมโดยให้มีสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

การติดตามประเมินผลการกำจัดขยะ หมายถึง เป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป